ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-12

# PEDAGOGIK JAMOANING BOSHQARILISHI

**Rajabova Pokiza**
Termiz davlat pedagogika instituti talabasi
Elektron pochta:rajabovapokiza418@gmail.com

**Annotatsiya**: Ushbu maqolada pedagogik jamoaning boshqarilishi tushunchasi, uning mazmun-mohiyati hamda ta’lim muassasasida samarali faoliyatni tashkil etishdagi ahamiyati yoritilgan. Pedagogik jamoani boshqarishda rahbarning kasbiy kompetensiyasi, yetakchilik fazilatlari, muloqot madaniyati va jamoa a’zolari o‘rtasidagi hamkorlik muhim omil sifatida tahlil qilinadi. Shuningdek, boshqaruv jarayonida innovatsion yondashuvlar, motivatsiya, nazorat va baholash mexanizmlarining o‘rni ochib beriladi. Pedagogik jamoani to‘g‘ri boshqarish ta’lim sifatini oshirish, sog‘lom psixologik muhit yaratish va pedagoglarning kasbiy rivojlanishini ta’minlashga xizmat qilishi asoslab berilgan.
**Kalit so‘z:** pedagogik jamoa, boshqaruv, ta’lim muassasasi, rahbarlik, hamkorlik, motivatsiya, innovatsion boshqaruv, pedagogik muhit.

Pedagogik jamoaning boshqarilishi ta’lim muassasasida ta’lim-tarbiya jarayonining uzluksizligi va samaradorligini ta’minlovchi muhim omillardan biridir. Pedagogik jamoa umumiy maqsad va vazifalar asosida faoliyat yurituvchi, o‘zaro hamkorlikda ishlaydigan pedagoglar, tarbiyachilar va mutaxassislardan tashkil topadi. Ushbu jamoaning faoliyati qanchalik to‘g‘ri boshqarilsa, ta’lim sifati, tarbiyaviy ishlarning natijadorligi ham shunchalik yuqori bo‘ladi. Shuning uchun pedagogik jamoani boshqarish jarayoni faqat ma’muriy vazifalar bilan cheklanmay, balki pedagogik, psixologik va ijtimoiy jihatlarni ham qamrab oladi.Pedagogik jamoani boshqarishda rahbarning kasbiy kompetensiyasi va shaxsiy fazilatlari muhim o‘rin tutadi.

Rahbar jamoaning ichki imkoniyatlarini chuqur tahlil qila olishi, har bir pedagogning bilim va tajribasidan oqilona foydalanishi zarur. Boshqaruv jarayonida demokratik yondashuvni qo‘llash, pedagoglarni qaror qabul qilish jarayoniga jalb etish jamoada mas’uliyat hissini kuchaytiradi. Bu esa pedagoglarning tashabbuskorligi va ijodiy faolligini oshiradi.

Pedagogik jamoani boshqarish tizimi rejalashtirish, tashkil etish, muvofiqlashtirish va nazorat jarayonlarining o‘zaro uyg‘unligiga asoslanadi. Rejalashtirish jarayonida ta’lim muassasasining strategik maqsadlari aniqlanib, ularni amalga oshirish yo‘llari belgilanadi. Tashkil etish bosqichida esa pedagoglarning vazifalari aniq taqsimlanadi, jamoaviy ish shakllari yo‘lga qo‘yiladi. Nazorat jarayoni faoliyat samaradorligini baholashga, mavjud muammolarni aniqlashga va ularni bartaraf etishga xizmat qiladi.

Pedagogik jamoada sog‘lom ijtimoiy-psixologik muhitni shakllantirish boshqaruvning muhim vazifalaridan biridir. Jamoa a’zolari o‘rtasida o‘zaro hurmat, ishonch va hamkorlik mavjud bo‘lsa, pedagoglar o‘z ishiga mas’uliyat bilan yondashadi. Rahbar tomonidan pedagoglarning fikrini tinglash, ularning takliflarini inobatga olish jamoada ochiq muloqot muhitini yaratadi. Bunday muhit pedagogik faoliyatning samaradorligini oshiradi.

Zamonaviy ta’lim tizimida pedagogik jamoani boshqarishda innovatsion yondashuvlarning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirish, elektron hujjatlar bilan ishlash jamoa faoliyatini yanada qulay va samarali qiladi. Shu bilan birga, pedagoglarning kasbiy rivojlanishini qo‘llab-quvvatlash, malaka

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024



VOLUME-5, ISSUE-12

oshirish tadbirlarini tashkil etish jamoaning umumiy salohiyatini oshiradi.Pedagogik jamoani boshqarishda motivatsiya masalasi ham alohida e'tiborga loyiqdir. Pedagoglarning mehnatini qadrlash, ularning yutuqlarini e'tirof etish, rag'batlantirish tizimini yo'lga qo'yish jamoaning faolligini kuchaytiradi. Har bir pedagogning shaxsiy rivojlanishi uchun qulay sharoit yaratish, o'z ustida ishlashga undash boshqaruv jarayonining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Shuningdek, pedagogik jamoani boshqarishda hamkorlikka asoslangan munosabatlar ta'lim muassasasining umumiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Pedagogik jamoani boshqarishda ichki me'yorlar va kasbiy madaniyat muhim ahamiyatga ega. Har bir ta'lim muassasasida jamoa faoliyatini tartibga soluvchi ichki qoidalar, xizmat vazifalari va kasbiy etikaga oid talablar mavjud bo'lib, ularning to'g'ri joriy etilishi boshqaruv samaradorligini oshiradi. Pedagogik etika va kasbiy mas'uliyat jamoa a'zolarining o'zaro munosabatlarini mustahkamlab, ta'lim jarayonida intizom va tartibni ta'minlaydi. Rahbar ushbu me'yorlarning bajarilishini nazorat qilish bilan birga, ularga amal qilishda shaxsiy namuna ko'rsatishi lozim.

Pedagogik jamoani boshqarishda hamkorlik va jamoaviy faoliyatni rivojlantirish alohida o'rin tutadi. Jamoada metodik birlashmalar, ijodiy guruhlar va loyiha asosida ishlash shakllarini tashkil etish pedagoglar o'rtasida tajriba almashishni kuchaytiradi. Bunday hamkorlik natijasida ilg'or pedagogik tajribalar ommalashadi, yangi metod va yondashuvlar amaliyotga tatbiq etiladi. Jamoaviy ish shakllari pedagoglarning kasbiy bilimlarini boyitib, ularning professional o'sishiga xizmat qiladi.Pedagogik jamoani boshqarish jarayonida yosh pedagoglar bilan ishlash muhim yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Yangi ish boshlagan pedagoglarning kasbiy moslashuvini ta'minlash, ularga metodik va psixologik yordam ko'rsatish jamoaning barqaror rivojlanishiga yordam beradi. Tajribali pedagoglarning murabbiylik faoliyati yosh mutaxassislarning kasbiy mahoratini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu jarayon jamoada uzviylik va davomiylikni ta'minlaydi.

Pedagogik jamoani boshqarishda muammoli vaziyatlarni boshqarish masalasi ham dolzarb hisoblanadi. Ta'lim jarayonida turli qarashlar, fikrlar va yondashuvlar to'qnashuvi tabiiy hol bo'lib, bunday vaziyatlarni to'g'ri boshqarish rahbarning muhim vazifasidir. Muammolarni ochiq muhokama qilish, adolatli qarorlar qabul qilish va murosaga asoslangan yondashuv jamoada nizolarning oldini oladi. Natijada jamoa a'zolari o'rtasida o'zaro tushunish va ishonch mustahkamlanadi.Pedagogik jamoani boshqarishda tashqi muhit bilan aloqalar ham muhim ahamiyatga ega. Ota-onalar, mahalla, jamoat tashkilotlari va boshqa hamkorlar bilan o'zaro hamkorlikni yo'lga qo'yish ta'lim muassasasi faoliyatining samaradorligini oshiradi. Ushbu hamkorlik pedagogik jamoaning ijtimoiy mas'uliyatini kuchaytirib, ta'lim-tarbiya jarayonini yanada boyitadi. Rahbarning tashabbuskorligi va tashkiliy qobiliyati bunday aloqalarning rivojlanishida muhim rol o'ynaydi.

Pedagogik jamoani boshqarish jarayonida baholash va tahlil tizimi ham muhim o'rin egallaydi. Pedagoglar faoliyatini muntazam tahlil qilish, ularning yutuq va kamchiliklarini aniqlash kasbiy rivojlanish uchun zarur shart-sharoit yaratadi. Baholash jarayonida adolat va shaffoflik tamoyillariga amal qilish jamoada ishonch muhitini mustahkamlaydi. Shu bilan birga, baholash natijalaridan kelib chiqib rivojlantiruvchi tavsiyalar berish pedagogik jamoaning umumiy samaradorligini oshiradi.

Xulosa: Pedagogik jamoaning boshqarilishi ta'lim muassasasida ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligini ta'minlovchi asosiy omillardan biridir. Boshqaruv jarayonining to'g'ri tashkil etilishi pedagoglar faoliyatini muvofiqlashtirish, jamoada sog'lom ijtimoiy-psixologik muhitni shakllantirish

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024



va ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Rahbarning kasbiy mahorati, yetakchilik qobiliyati hamda jamoa bilan ishlash madaniyati pedagogik jamoaning barqaror rivojlanishida muhim o‘rin tutadi.

Pedagogik jamoani boshqarishda rejalashtirish, tashkil etish, nazorat va tahlil kabi boshqaruv funksiyalarining izchil amalga oshirilishi pedagoglarning kasbiy faolligini oshiradi. Jamoada hamkorlikka asoslangan munosabatlar, o‘zaro hurmat va ishonch muhitining mavjudligi pedagoglarning ijodiy yondashuvini kuchaytiradi. Shuningdek, innovatsion yondashuvlardan foydalanish, rag‘batlantirish va kasbiy rivojlanishni qo‘llab-quvvatlash pedagogik jamoa faoliyatining samaradorligini ta’minlaydi.

Xulosa qilib aytganda, pedagogik jamoaning samarali boshqarilishi ta’lim muassasasining rivojlanishi, pedagoglarning professional yetukligi va ta’lim-tarbiya jarayonining yuqori natijalarga erishishida muhim ahamiyat kasb etadi.

**Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:**

1.Abdurahmonov Q.X. Pedagogik menejment. — Toshkent: O‘qituvchi, 2018.
2.Yo‘ldoshev J.G‘., Usmonov S.A. Pedagogik texnologiyalar. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
3.Azizxo‘jayeva N.N. Pedagogik mahorat. — Toshkent: O‘qituvchi, 2017.
4.Saidahmedov N. Pedagogik menejment va marketing. — Toshkent: Fan, 2016.
5.To‘raqulov X.A. Ta’lim muassasalarini boshqarish asoslari. — Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2020.
6.Qurbonov Sh., Seytxalilov E. Ta’lim sifatini boshqarish. — Toshkent: Sharq, 2018.
7.G‘afforov F.X. Pedagogik psixologiya. — Toshkent: O‘qituvchi, 2015.
8.Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat — yengilmas kuch. — Toshkent: Ma’naviyat, 2014.
9.Zunnunov A. Pedagogika nazariyasi va tarixi. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.
10.Ishmuhamedov R.J. Ta’limda innovatsion boshqaruv. — Toshkent: O‘zbekiston, 2021.